

Om du har en infektion i luftvägarna ska du hålla dig hemma – praxis för isolering förändras

Läget av coronavirus har snabbt förändrats och kräver att de som smittats isolerar sig på eget initiativ och berättar om smittan för alla som de varit i nära kontakt med. Kommunernas webbplatser har anvisningar för dem som fått ett positivt resultat vid test för coronavirus. Man avstår från användningen av beslut om isolering enligt lagen om smittsamma sjukdomar som primärt bevis på insjuknande i coronavirus.

Isoleringar som förordnats av myndigheten för smittsamma sjukdomar har förlorat sin effekt

Varianten omikron, som nu dominerar, har orsakat ett mångdubblat antal dagliga smittor sedan början av december och allvarligt överbelastat tjänsterna för coronavirustester, smittspårning och primärvården. Det kan ta flera dygn inom primärvården att bli testad för coronavirus.

Omikronvarianten smittar avsevärt redan innan symtomen börjar och på grund av dröjsmålet vid provtagningen har de flesta vidare smittorna redan inträffat när myndigheten för smittsamma sjukdomar underrättas om testresultatet. Då finns det ingen epidemiologisk grund för att förordna en person i karantän för att hindra fortsatta smittor. Myndigheten för smittsamma sjukdomar underrättas inte alls om smittorna som fastställs med hemmatester.

Enligt en [anvisning publicerad 13.1.2022](#) av Institutet för hälsa och välfärd ska personer med symtom som tyder på coronavirussjukdomen undvika kontakter under minst fem dygn med andra än de som bor i samma hushåll då symtom, som tyder på sjukdom från coronavirus, uppträder. Myndigheten för smittsamma sjukdomar underrättas i det rådande epidemiläget allt oftare om smittan först när isoleringstiden har löpt ut. Man kan inte förebygga smittspridning med beslut om isolering i efterhand.

Hemmatester och att undvika kontakter bidrar till att begränsa epidemin

Det är nödvändigt att kommuninvånarna agerar ansvarsfullt för att skydda sina närstående, bromsa epidemin, minska belastningen på sjukvården och skydda sin närmaste krets. Det är viktigare än någonsin att stanna hemma med lindriga symtom och snabbt informera de närstående om en eventuell exponering.

Institutet för hälsa och välfärd har 13.1.2022 utfärdat [nya anvisningar](#) avseende isolering vid sjukdom från coronavirus. Förhållningsreglerna har uppdaterats på kommunernas webbplatser. Även de som saknar symtom ska följa gällande rekommendationer och begränsningar.

De som fått en smitta från coronavirus som fastställts med laborietest får direktiv per sms. Kommunala webbplatser innehåller direktiv till de som fått ett positivt testresultat och till deras närstående.

Coronatester för personer i riskgrupper prioriteras

Den senaste nationella [beredskapsplanen för pandemier](#) innan coronapandemin fastställer att det i ett pandemiskt skede inte längre är nödvändigt att identifiera sjukdomsalstraren visavi en enskild patient utan att utredningen av den ska koncentreras på allvarligt sjuka patienter.

Av den anledningen riktas testning inom hälsovården just nu på bland annat de i riskgrupperna för allvarlig sjukdom från coronavirus och de som arbetar inom social- och hälsovården. De kommunala webbplatserna har ytterligare anvisningar kring vilka som rekommenderas tester hos hälsovården.

Beslut om isolering fattas i regel inte längre

Lagen om smittsamma sjukdomar uttrycker att, om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt, kan den läkare i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet som ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att en person ska hållas i karantän.

Ett beslut som begränsar individens grundläggande rättigheter är ett sätt i sista hand att begränsa en epidemi. Begränsningar av grundläggande rättigheter ska vara effektiva och nödvändiga för att uppnå syftet. Enligt ett utlåtande 17.1 av THL kan man med den hybridstrategiska modellen testa–isolera–spåra inte längre bromsa spridning av smittor. Det finns således inte längre någon epidemiologisk grund för omfattande beslut om isolering, såsom förutsätts i lagen om smittsamma sjukdomar.

Normal praxis för sjukfrånvaro tas i bruk

Det är viktigt att alla med symtom i luftvägarna kan utebli från arbetet utan bekymmer för förlust av inkomster. Behovet att ersätta inkomstförlust ger inte någon grund att sätta en person i isolering. Arbetsgivaren har inte rätt att kräva ett beslut om isolering av arbetstagaren. Inkomstförluster ska ersättas på annat sätt. Alternativ praxis kunde till exempel vara normal praxis för sjukpenning eller utvidgad rätt för arbetstagaren att vara frånvarande efter egen anmälan. Social- och hälsovårdsministeriet utreder saken.

Isoleringsbeslut av en läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar tillämpas framdeles endast i lägen där man med förvaltningsbeslut genuint kan förhindra vidare smittor. De kommunala enheterna för smittsamma sjukdomar fortsätter att bekämpa epidemin även på andra tillgängliga sätt.

Denna strategi tas från och med 21.1.2022 stegvis i bruk på HUS-området i Esbo, Helsingfors, Hyvinge, Träskända, Grankulla, Kervo, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs, Borgå, Sibbo, Tusby och Vanda.

En motsvarande strategi har tagits eller tas i bruk inom de närmaste dagarna även i sjukvårdsdistrikten i Mellersta Finland, Birkaland, Norra Österbotten och Norra Savolax samt i Åbo.

Referenser:

Det epidemiologiska läget och eventuella behov att ändra strategin. Institutet för hälsa och välfärd 17.1.2022.

I allmänhet behöver man inte gå på test vid lindriga coronavirussyntom - undvik kontakt med andra i fem dagar och följ regionala anvisningar, Institutet för hälsa och välfärd 13.1.2022.

THL:s lägesrapport i början av 2022, Institutet för hälsa och välfärd 5.1.2022.

Nationell beredskapsplan för en influensapandemi, Social- och hälsovårdsministeriet 2012.

Mer information till medier:

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt: Askko Järvinen, överläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 050 427 0330, asko.jarvinen@hus.fi

Esbo: Markus Paananen, direktör hälsovårdstjänster, tfn 040 636 8983, markus.paananen@espoo.fi

Helsingfors: Sanna Isosomppi, överläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 09 310 51217, sanna.isosomppi@hel.fi

Grankulla: Helena Kemppainen, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 050 810 500, helena.kemppainen@kauniainen.fi

Kervo: Tuure Ärling, tfn ledande läkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 040 318 3440, tuure.arling@kerava.fi

Samkommunen för social- och hälsovård i Mellersta Nyland: Paula Kosonen, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 050 4970 989, paula.kosonen@keusote.fi

Borgå: Jeff Westerlund, biträdande överläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 050 676 1391, jeff.westerlund@porvoo.fi

Sibbo: Stephanie Gustavsen, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar tfn 050 343 3699, stephanie.gustavsen@sipoo.fi

Vanda: Kirsi Valtonen, överläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar tfn 050 312 1651, kirsi.valtonen@vantaa.fi

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt: Jaana Leppäaho-Lakka överläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 050 309 7578, jaana.leppaaho-lakka@ksshp.fi

Birkalands sjukvårdsdistrikt: Jaana Syrjänen, överläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 050 410 7760, jaana.syrjanen@pshp.fi

Tammerfors: Sirpa Räsänen, epidemiolog, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 040 800 7562, sirpa.rasanen@tampere.fi

Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt: Teija Puhto, avdelningsöverläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 08 3152011, teija.puhto@ppshp.fi

Norra Savolax sjukvårdsdistrikt: Irma Koivula, överläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 017 173311, irma.koivula@kuh.fi

Åbo: Jutta Peltoniemi, överläkare, läkare med ansvar för smittsamma sjukdomar, tfn 040 595 3682, jutta.peltoniemi@turku.fi